

**Міністерство освіти і науки України
Харківський національний автомобільно-дорожній університет**

Всеукраїнський науково-методичний семінар
НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВИКЛАДАННІ МОВ
ІНОЗЕМНИМ СТУДЕНТАМ
(матеріали семінару)

Харків 2017

*Соловйова О.В.,
Запорізький державний медичний
університет,
м. Запоріжжя, Україна
e-mail – ovsolovyova@rambler.ru*

Сучасні методи навчання в умовах глобального інформаційного простору ХХІ ст.

Викладач грає фундаментальну і центральну роль в житті людини. Він дає їй знання, вчить моралі та основам поведінки, вони проводять разом майже вісім годин на день, повний діяльності, бадьорості й енергійності. Цей час довше, ніж той що студент проводить з батьками і родичами. Відповідно, вчитель займає позицію педагога, першого вчителя в житті і вихованні студента.

Вже пройшов той час, коли студенти боялися вчителя з першої хвилини його появи в аудиторії. Традиційна освітня стратегія була заснована на переважній владі вчителя, котрий надавав студенту величезну масу інформації, змушуючи його запам'ятати цю інформацію, а потім переказувати її як доказ того, що він вивчив її, в той час як він не розумів і не міг користуватися цією інформацією на практиці у повному обсязі. Світ сучасних технологій покликаний допомогти викладачу перетворити велику кількість матеріалу на активне та практичне знання та донести її до сучасних студентів, які повністю залежать від новітніх електронних гаджетів. Дослідженням цієї проблематики займалися такі дослідники як М. Хамдан [4], А. Ібрагім [2], Е. Барон [2], А. Моррисон [5], Ш. Омар [6] та ін.

Метою цієї статті є висвітлення нових та сучасних методів викладання мови згідно з вимогами сучасного світу, який повністю залежить від сучасних інформаційних технологій. Та спроба запропонувати шляхи адаптації викладача до рівня обізнаності сучасними технологіями студентів, та зробити його рівноправним учасником у структурі «викладач – інформаційні технології - студент».

У дослідженні було використано метод емпіричного дослідження (порівняння) та метод теоретичного дослідження (метод дедукції).

Студент може сьогодні отримати всю інформацію яка йому потрібна через Інтернет, засоби масової інформації і телебачення, а також через інші технічні засоби, наявні в XXI столітті. Проте студент також потребує й допомоги вчителя, який буде супроводжувати його в процесі навчання і полегшувати для нього пошук науково-функціональних знань з величезного обсягу інформації.

Викладач в наш час обов'язково стикається з проблемами в галузі освіти пов'язаними з визначенням його ролі у навчальному процесі XXI ст. (вчитель – вихователь – координатор – модератор – наставник). Йому також доводиться стикатися з проблемою безперервного навчання «протягом усього життя вчителя», щоб зберегти свою «педагогічну придатність». Він також повинен мати відповідні навички, які дозволять йому пристосуватися до нових освітніх розробок, бути в курсі нових інформаційних розробок щоб мати змогу поліпшити свою викладацьку діяльність.

Традиційна система освіти характеризувалася наданням знань студентам без будь-якої взаємодії між вчителем та студентом, що зробило навчальний процес моно-орієнтовним. Ця система, з точки зору філософії, не дозволяла студентів використовувати його критичне мислення в обговоренні проблем. Таким чином, знання, отримані через освітній процес залишалися пасивними знаннями замість того щоб бути активними. Активні знання дають студентам безліч можливостей, заохочують до ще більшої участі в навчальному процесі.

Найбільш вдалимими методами в засвоєнні студентами знань є активні методи навчання. Суть активних методів навчання, спрямованих на формування умінь і навичок, полягає в тому, щоб забезпечити виконання студентами тих завдань, у процесі вирішення яких вони самостійно опановують вміннями та навичками за допомогою сучасних інформаційних технологій.

Прояв і розвиток активних методів навчання обумовлено тим, що перед навчанням були поставлені завдання не тільки засвоєння студентами знань і формування професійних умінь і навичок, а й розвитку творчих і комунікативних здібностей особистості, формування особистісного підходу до вирішення проблеми.

Одним із сучасних методів є навчання через співпрацю. Також інноваційні методи навчання передбачають інтерактивне навчання. Воно спрямоване на активне і глибоке засвоєння матеріалу, що вивчається, розвиток вміння вирішувати комплексні завдання. Інтерактивні види діяльності включають в себе імітаційні та рольові ігри, дискусії, що моделюють ситуації в малих групах. Цей метод ставить своїм завданням ефективне засвоєння навчального матеріалу, вироблення здатності сприймати різні точки зору, вміння співпрацювати і вирішувати конфлікти в процесі спільної роботи.

Застосовувані на сучасному етапі інноваційні методи навчання у вузі передбачають і метод, пріоритетом якого є моральні цінності. Він сприяє формуванню індивідуальних моральних установок, заснованих на професійній етиці, виробленню критичного мислення, вміння представляти і відстоювати власну думку.

Інноваційні методи дозволили змінити і роль викладача, який є не тільки носієм знання, а й наставником, який ініціює творчі пошуки студентів за допомогою сучасних інформаційних технологій.

Мета інтерактивних методів у викладанні складається в створенні комфортних умов навчання, при яких студент відчуває свою інтелектуальну спроможність і успішність, що робить ефективним сам процес навчання.

Іншими словами, інтерактивне навчання - це, в першу чергу, діалогове навчання, в процесі якого відбувається взаємодія між студентом і викладачем, так і між самими студентами.

Завдання, які ставлять перед собою інтерактивні методи навчання [1]:

- пробудження інтересу у студентів до дисципліни і самоосвіти;
- формування у студентів власної думки і вміння відстоювати свої позиції;
- формування соціальних і професійних навичок;
- ефективне засвоєння матеріалу, що викладається;
- самостійний пошук студентами шляхів і варіантів вирішення поставленого завдання, також обґрунтування прийнятого рішення за допомогою сучасних технологій;
- встановлення активної взаємодії між студентами, навчання роботи в команді;
- формування рівня усвідомленої компетентності студента.

Проте, у наш час не можливо повністю відокремитися від традиційних методів навчання, яких до сих пір дотримуються у начальних закладах:

- викладач-орієнтовані класи;
- відсутність співпраці і групового навчання;
- більше уваги приділяється іспитам та результатам, а не повному розумінню матеріалу та його практичному застосуванню;

Але багато викладачів також вже дуже активно застосовують сучасні методи в навчальному процесі:

- безперервна комплексна оцінка;
- міждисциплінарні зв'язки;
- акцент на розумінні понять;
- зв'язок навчального плану з сучасним життям;
- акцент на формуванні життєвих навичок і цінностей;
- інтелектуальні інтерактивні дошки;
- принеси свій власний інтерактивний пристрій;

- спільне навчання;
- лабораторне навчання;
- диференційоване навчання;
- проблемне навчання.

Найбільш ефективні методики навчання включають індивідуальне навчання, що характеризується навчанням на дому, на базі Інтернету, відеоуроків з рекомендаціями та подальшим обговоренням у класі. Сьогодні багато студентів приходять у навчальний заклад вже озброєні деяким ступенем цифрової грамотності, чи то за допомогою миттєвих повідомлень, відеоігор або соціальних мереж. Тому викладачі повинні бути навчені технологічних досягнень, і мати здатність спілкуватися і ефективно співпрацювати за допомогою сучасних технологічних допоміжних засобів, якими користуються студенти.

Однією з найважливіших особливостей сучасних засобів навчання є тенденція до уніфікації ресурсів. Найбільшу цінність для широкого використання представляють ресурси, які вимагають від викладача мінімальних навичок роботи на комп'ютері та максимально уніфікують роботу студента. Інструментальні засоби також успішно використовуються для розміщення навчальних матеріалів в мережі і їх постійного оновлення.

Найбільш яскравими прикладами інформаційних ресурсів, представлених в Інтернеті, можуть служити:

- веб-сайти, присвячені окремим сферам освіти, предметної області і т.п .;
- веб-сайти, інформаційні представництва навчальних закладів, освітніх організацій, видавництв, виробників комп'ютерних засобів навчання та ін.;
- електронні розсилки з питань освіти;
- інформаційні та довідкові портали;
- ресурси електронних бібліотек і спеціалізованих баз даних.

Мобільне навчання є одним з останніх тенденцій в освіті, яке захопило інтерес викладачів, і має великий вплив на вивчення матеріалу. Студенти вже "підключені до мережі знань", коли приходять до навчального закладу.

Доступ до цифрових пристроїв змінив все. Пристрої сприяють персоналізації, пропонують прямий доступ до всього, підтримують отримання інформації у будь-який час, є інтерактивними, і мобільними.

На закінчення хотілося б відзначити, що повноцінне впровадження нових електронних ресурсів у навчальний процес при виконанні описаних методів дозволить лаконічно доповнювати і поєднувати традиційні методи викладання з новими, що використовують інформаційні технології, об'єктивно оцінювати якість обізнаності з предмету. При цьому стане можливим здійснення постійного і багатоваріантного моніторингу успішності, причому ризик упередженої або невірної оцінки буде знижений за рахунок великої кількості результатів вимірювань, і, нарешті, буде досягнута ситуація, коли викладачі будуть отримувати реальну статистику, що дозволить зробити висновки про успішність студентів.

Література

1. Маликова Н.Р. О некоторых инновационных методах преподавания социологии // Социс, 2002, № 2.
2. Al Ibrahim, Ibrahim Abderrazaq. 2002. "Education in the Age of Globalization: Educational Basics to Interact with Life Process". Education 140. - 139 p.
3. Baron, E. et. al. 1992. "Collaborative Urban Education: Characteristics of Successful Urban Teachers". Paper presented at the Annual Meeting of the American Association of School Administrators. San Diego, California, February 21-24, 1992.
4. Hamdan, Mohammed Zayd. 2002. "New Suggested Programmes to Train Teachers in the Academic Specialities by the Means of Contemporary Multimedia Technology". Education 140. - p.150.
5. Morrison, A. ; D. McIntyre. 1975. Profession enseignant : Une psychosociologie de l'enseignement. Armand Colin. Paris : France. - p.151.
6. Omar, Sheikh. 2002. "The Teacher we want for the 21st Century". The Jordanian School and the Challenges of the 21st Century. Abdulhamid Shuman Institution. Amman: Jordan. P.99.

J. Sorokina

Селіверстова Л.І., Лагута Т.М. (ХНУ імені В.Н.Каразіна, Україна) Деякі аспекти електронного навчання української мови як іноземної	246
Семененко И.Е. (ХНАДУ, Украина) Условия повышения эффективности образовательных процессов при профессиональной подготовке иностранных студентов	259
Сердюк О.В. (ДНУ імені Олеся Гончара, Україна) Роль пісень у вивченні іноземної мови	264
Снежицкая О.С. (БелУО «ГГМУ», Беларусь) Использование элементов технологии развития критического мышления через чтение и письмо в преподавании русского языка как иностранного	266
Соловйова О.В. (ЗДМУ, Україна) Сучасні методи навчання в умовах глобального інформаційного простору XXI століття	274
Sorokina J. (KhSAPhC, Ukraine) Innovation technologies in teaching of foreign languages, such as Russian and Ukrainian	280
Суїма І.П. (ДНУ імені Олеся Гончара, Україна) Роль ігор на практичних заняттях з іноземної мови	285
Тараненко В.В. (ХНАДУ, Украина) Игровые формы обучения РКИ с использованием SMARTboard	292
Тарлева А.В., Аль-Газо Н.В. (ХНМУ, Украина) Языковая картина мира в контексте межкультурной коммуникации	294
Уварова Т.Ю. (ХНАДУ, Україна) Організація позааудиторної діяльності іноземних студентів	299
Ушакова Н.В. (ХНАДУ, Украина) К вопросу об обучении аудированию текста научного стиля речи	305
Фандеева А.Е. (ХНАДУ, Украина) Инновационные методы обучения студентов	311
Черногорская Н.Г. (ХНУСА, Украина) Сравнительный анализ традиционных и инновационных технологий в преподавании русского языка как иностранного	313
Шевченко В.Ф., Полянська І.В. (ХНТУ «ХПІ», Україна) Комунікативні девіації: шляхи їх подолання у процесі викладання української/російської мов іноземним студентам	318
Шкурко Е.В. (ДНУ имени Олеся Гончара, Украина) К проблеме обучения иностранных студентов аннотированию текста	329
Шпанько Т.С. (ХДАФК, Україна) Специфіка термінологічної підготовки іноземних студентів-реабілітологів	334
Щербаков В.И. (ХНТУ «ХПИ», Украина) Тематический урок «Весна с географией» как эффективная форма учебной и внеаудиторной работы с иностранными студентами на факультете международного образования ХНТУ «ХПИ»	337
Ященко А.А. (ХНУРЭ, Украина) Инновационные технологии формирования профессионально мотивированного отношения к обучению у иностранных студентов на уроках русского языка	339